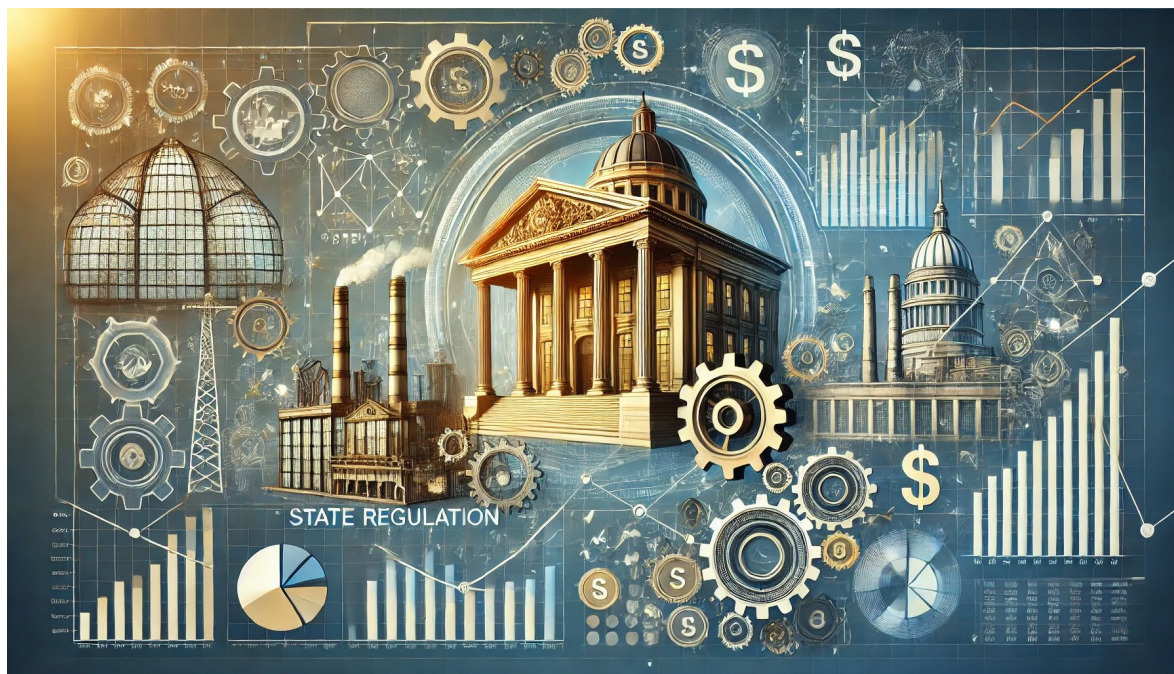

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент, публічне управління та HR-технології»
прот. № 1 від 26.08.2024 р.

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ
ЕКОНОМІКИ**

СИЛАБУС

2024 / 2025 навчальний рік

Галузь знань	- 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	- 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	- «Управління фінансами, банківська справа та страхування»
Рівень вищої освіти	- перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 6 (180 годин)
Семестр	- 4

Спікер курсу - Семенцова Олена Володимирівна (к.е.н., доцент)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail sementsova@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейєрбаха, 7, ауд. 3.415

Навчальна дисципліна «Державне регулювання і планування економіки» є сучасним навчальним курсом, спрямованим на вивчення теоретичних засад, механізмів та практичного застосування державного втручання в економічні процеси. Курс охоплює ключові аспекти економічної політики, особливості державного регулювання ринків, галузей та секторів економіки, а також методи планування соціально-економічного розвитку. Значна увага приділяється аналізу ефективності державного регулювання, взаємозв'язку між ринковими механізмами та інструментами державної політики, а також ролі стратегічного планування в забезпеченні стійкого економічного зростання.

Дисципліна є міждисциплінарною та поєднує знання з економіки, державного управління, фінансів, соціальної політики та права. Вона спрямована на формування у здобувачів вищої освіти розуміння принципів регулювання економіки в умовах ринкової та змішаної економічної системи, методів прогнозування макроекономічних показників, розробки стратегічних і тактичних планів розвитку та оцінки ефективності державних програм.

Курс базується на комплексному підході, що включає теоретичні заняття, аналіз нормативно-правових актів, вивчення макроекономічних показників, дослідження кейсів державного регулювання економіки в різних країнах, роботу з аналітичними матеріалами та підготовку практичних проєктів. Це дозволяє студентам оволодіти сучасними підходами до планування економічного розвитку та регулювання економічних процесів.

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців комплексного розуміння механізмів державного регулювання економіки, розвитку навичок аналізу економічної політики, прогнозування та стратегічного планування, а також підготовка до професійної діяльності в органах державної влади, аналітичних центрах, бізнесі та міжнародних організаціях.

Курс сприятиме розвитку таких м'яких навичок, як:

- критичне мислення – здатність аналізувати економічні процеси та ефективність державної політики;
- аналіз і вирішення проблем – розуміння економічних викликів та пошук оптимальних рішень у сфері регулювання;
- комунікативні навички – ефективна взаємодія у сфері державного управління та економічного планування;
- командна робота – спільне опрацювання аналітичних матеріалів і розробка стратегічних рішень;
- креативність – розробка нових підходів до регулювання та стимулювання економічного зростання;
- адаптивність – здатність швидко реагувати на економічні зміни та формувати відповідні стратегії;
- управління часом – ефективне планування роботи з аналізу економічних даних і розробки стратегій;
- лідерство – організація економічних досліджень та ухвалення управлінських рішень у сфері державного регулювання.

Завдання курсу:

- вивчення основ державного регулювання та планування економіки, його впливу на соціально-економічний розвиток країни;

- аналіз нормативно-правових актів, що визначають механізми державного втручання в економічні процеси;
- засвоєння методів макроекономічного прогнозування та стратегічного планування;
- дослідження інструментів державної політики у сфері економічного розвитку, фінансового регулювання, промислової політики та ринку праці;
- формування навичок підготовки аналітичних звітів та розробки стратегічних рекомендацій щодо ефективного державного регулювання економіки.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності та результати навчання здобувачів вищої освіти:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми, пов'язані з державним регулюванням економіки, застосовуючи відповідні методи аналізу, прогнозування та планування в умовах мінливої економічної ситуації.

Спеціальні компетентності

1. Знання основ державного регулювання економіки, його принципів, методів і моделей.
2. Вміння аналізувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють економічну діяльність на національному та міжнародному рівнях.
3. Навички розробки стратегічних та програмних документів у сфері економічного планування.
4. Здатність застосовувати методи економічного аналізу для оцінки ефективності державної економічної політики.
5. Уміння прогнозувати соціально-економічний розвиток на основі макроекономічних індикаторів та сучасних методів планування.
6. Критичний аналіз механізмів державного впливу на економічні процеси та оцінка їхньої ефективності.

Результати навчання

- 1 Знати та розуміти основні механізми державного регулювання економіки, їх нормативно-правове забезпечення та перспективи розвитку.
- 2 Аналізувати вплив державної економічної політики на соціально-економічний розвиток країни та обґрунтовувати пропозиції щодо її вдосконалення.
- 3 Оцінювати ефективність економічних реформ, прогнозувати їхні наслідки та формулювати рекомендації щодо подальшого розвитку державної економічної політики.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Курс «Державне регулювання і планування економіки» є актуальним та необхідним для здобувачів вищої освіти, оскільки дає змогу глибоко зрозуміти механізми державного впливу на економічні процеси, методи макроекономічного прогнозування та стратегічного планування. Він забезпечує всебічний аналіз економічної політики держави, що є важливим для майбутніх фахівців у сфері державного управління, економіки, фінансів та бізнесу.

Курс допоможе студентам розвинути аналітичне мислення, навички оцінки економічних рішень держави та вміння працювати з нормативно-правовими актами у сфері економічного регулювання. Отримані знання сприятимуть професійному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці.

Огляд курсу

Курс «**Державне регулювання і планування економіки**» спрямований на вивчення принципів, методів та інструментів державного впливу на економіку. Він охоплює як теоретичні основи, так і практичні аспекти реалізації економічної політики.

Програма курсу включає аналіз ролі держави в ринковій економіці, механізмів державного впливу на макроекономічні показники, бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики, стратегічного планування та прогнозування соціально-економічного розвитку. Особливу увагу приділено питанням інвестиційної політики, державного регулювання ринку праці, структурних реформ та фінансового забезпечення економічного розвитку.

Курс поєднує лекційні та практичні заняття, що включають аналіз державних програм, економічних стратегій, макроекономічних прогнозів, роботу з нормативно-правовими документами та статистичними даними. Студенти набудуть навичок критичного аналізу державної економічної політики, підготовки аналітичних матеріалів та розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності державного регулювання економіки.

У навчальному процесі використовуються мультимедійні технології, інтерактивні методи навчання, тематичні дискусії, а також практичні заняття у форматі кейс-стаді, економічних ігор та моделювання процесів державного регулювання.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія), практичний метод (практичні заняття), робота з навчально-методичною літературою, самонавчання, презентації.

Теми курсу

Тема 1. Сутність і методи державного регулювання економіки. Поняття державного регулювання економіки. Основні методи та інструменти державного впливу. Співвідношення ринкового та державного регулювання. Державний сектор економіки та його функції.

Тема 2. Еволюція державного регулювання економіки. Основні підходи до державного втручання в економіку. Державне регулювання в різних економічних системах. Модель соціально орієнтованої ринкової економіки. Досвід зарубіжних країн у державному регулюванні економіки.

Тема 3. Державна економічна політика. Основні напрями та завдання економічної політики держави. Фіскальна, монетарна, інвестиційна та соціальна політики. Стратегічне планування розвитку національної економіки. Інституційне забезпечення економічної політики.

Тема 4. Бюджетно-податкова політика держави. Роль бюджету в системі державного регулювання економіки. Основні принципи та механізми

податкової політики. Бюджетна система та міжбюджетні відносини. Державний борг та його вплив на економіку.

Тема 5. Грошово-кредитне регулювання економіки. Цілі, завдання та механізми грошово-кредитної політики. Роль Національного банку в регулюванні економіки. Монетарні інструменти впливу на макроекономічні процеси. Фінансові ринки та їх державне регулювання.

Тема 6. Державне регулювання зайнятості та ринку праці. Роль держави в забезпеченні зайнятості населення. Інструменти регулювання ринку праці. Політика у сфері соціального захисту та підтримки безробітних. Вплив цифровізації на ринок праці.

Тема 7. Промислова та інноваційна політика держави. Державна підтримка промисловості та стратегічних галузей економіки. Інноваційні стратегії та механізми стимулювання науково-технічного прогресу. Трансформація економіки в умовах цифровізації.

Тема 8. Державне регулювання підприємницької діяльності. Механізми підтримки малого та середнього бізнесу. Ліцензування, державний нагляд і контроль підприємницької діяльності. Антимонопольне регулювання та політика конкуренції.

Тема 9. Інвестиційна політика та державне регулювання капіталовкладень. Механізми залучення інвестицій в економіку. Прямі та портфельні інвестиції. Державні програми підтримки інвесторів. Роль державних і приватних партнерств.

Тема 10. Державне регулювання міжнародної економічної діяльності. Економічна дипломатія та зовнішньоекономічна політика держави. Інструменти регулювання експорту та імпорту. Інтеграція у світовий економічний простір та участь у міжнародних економічних організаціях.

Тема 11. Екологічна політика держави та регулювання сталого розвитку. Механізми державного регулювання екологічної безпеки. Економічні інструменти екологічної політики. Вплив європейського зеленого курсу на економіку України.

Тема 12. Державне стратегічне планування та прогнозування. Сутність та значення стратегічного планування економіки. Прогнозування макроекономічного розвитку. Методи та моделі стратегічного планування. Державні економічні стратегії розвитку.

Тема 13. Цифровізація економіки та її державне регулювання. Роль цифрових технологій у розвитку економіки. Державні ініціативи з цифровізації. Розвиток електронного врядування та цифрових послуг. Виклики та перспективи цифрової економіки.

Тема 14. Антикризове регулювання економіки. Державні заходи реагування на економічні кризи. Механізми запобігання фінансово-економічним потрясінням. Політика економічного відновлення після криз.

Тема 15. Перспективи розвитку державного регулювання економіки в Україні. Основні виклики та тенденції державного регулювання економіки. Стратегічні пріоритети розвитку національної економіки. Моделі ефективного державного управління економікою в сучасних умовах.

Практичні заняття курсу передбачають: аналіз нормативно-правових актів України та міжнародних документів, що регулюють економічну політику та державне планування; дослідження механізмів державного втручання в економіку та їхнього впливу на соціально-економічний розвиток країни; моделювання стратегій реалізації державної економічної політики в умовах глобалізації та цифровізації.

Здобувачі вищої освіти братимуть участь у кейс-стаді, розв'язуватимуть ситуаційні завдання щодо формування та реалізації бюджетної, податкової, інвестиційної та соціальної політики. Передбачено роботу з макроекономічними показниками, аналіз ефективності державного регулювання в окремих секторах економіки, розгляд міжнародного досвіду економічного планування та адаптації його до українських реалій.

Окрема увага приділяється розвитку навичок підготовки аналітичних звітів, стратегічних прогнозів та рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання.

Ресурсна база курсу включає нормативно-правові акти України та міжнародні документи, державні стратегії, аналітичні звіти, монографії, наукові статті, статистичні дані та міжнародні бази даних. Використовуються електронні платформи для доступу до актуальних економічних досліджень, відкриті освітні ресурси, матеріали міжнародних організацій.

Здобувачі вищої освіти матимуть змогу працювати з мультимедійними лекціями, інтерактивними завданнями, тематичними вебінарами та кейсами, що сприятимуть поглибленню розуміння державної економічної політики та планування економічного розвитку.

Правила оцінювання

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-prokontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль	Мах кількість балів	
Усне опитування	15	
Виконання практичних завдань	25	
Тестові завдання за темами курсу	20	
Підсумок	60	

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬН О - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.